

REDAKCIJA IN UREJALNICA: LJUBLJANA, KRASPLJEVA ULICA 8. ST. I. TELEFON 24-23 in 31-28. KOPIRATI SE NE VEČAJO. CENA ZA VSAK DAN RAZEM PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

REDAKCIJA IN UREJALNICA: LJUBLJANA, KRASPLJEVA ULICA 8. ST. I. TELEFON 24-23, 31-28. POSTNI CEKOVNI RACUN V LJUBLJANI ST. 11.739. OGLASI PO CENIKU. MESEČNA NAROČNINA 45 DIN.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTESLOVENIJE

Generalisim Stalin o mednarodnih problemih

Odgovor na vprašanja zastopnika ameriške agencije »United Press« Hugh Baillie-a

Moskva, 29. okt. (Tass) Generalisim Stalin je dal na vprašanja, ki jih je prejel 23. oktobra od predsednika ameriške agencije »United Press« Hugh Baillie-ja, naslednje odgovore. Ali se strinjate z mnenjem, ki ga je državni tajnik Byrnes izrazil v svojem radijskem govoru pretekli četrtki o naraščajoči napetosti med ZSSR in Združenimi državami?

Ne. Ali ne bi mogli, če bi ta naraščajoča napetost obstojala označil njenega vzroka, odnosno vzrokov in glavnih sredstev, da se temu odmore?

Za to vprašanje ni osnove zaradi odgovora na prejšnje vprašanje. Ali mislite, da bodo sedanje pogajanja privedla k sklenitvi mirovnih pogodb, ki bodo ustvarile pristranske odnose med narodi — bivšimi zavezniki v vojni proti fašizmu in odstranile nevarnost za pričetek nove vojne s strani nekdanjih držav osi.

Upam. Katere so v nasprotnem primeru glavne ovire za vzpostavitev teh pristranskih odnosov med narodi, ki so bili zavezniki v veliki vojni?

Za to vprašanje ni osnove zaradi odgovora na prejšnje vprašanje. Kakšno je stališče Rusije do sklepa Jugoslavije, da ne podpisuje mirovne pogodbe z Italijo? Jugoslavija ima razlog, da je nezadovoljna.

Kaj je po vašem mnenju sedaj največja nevarnost za mir na svetu?

Hujskaji nove vojne, predvsem Churchill in tisti, ki so njegovega mnenja v Angliji in Združenih državah Amerike.

Kaj bodo morali ukreniti narodi sveta, da se izogne vojni, če se ta nevarnost pojavi?

Hujskaje nove vojne je treba brzdati in razkinkati.

Ali daje organizacija ZN jamstvo za integralnost majhnih držav?

Zaenkrat je težko reči.

Ali mislite, da je treba štiri okupacijske cone Nemčije v bližnji bodočnosti združiti v gospodarsko-upravno pogledu, da se Nemčija vzpostavi kot mirna gospodarska enota in tako štirin veselem olajša breme okupacije?

Treba je obnoviti ne le gospodarsko, temveč tudi politično enotnost Nemčije.

Ali se vam zdijo sedaj mogoče ustvariti nekakšno osrednjo administracijo v rokah Nemcev samih, a pod zaveznikiškim nadzorstvom, ki bi dala Sveta ministrom za zunanje zadeve možnost, da izdela mirovno pogodbo za Nemčijo?

Da, mislim, da je to mogoče.

Ali ste prepričani, sodeč po volitvah, ki so bile letos poleg in jeseni v raznih conah, da se Nemčija politično razvija v demokratični smeri, ki daje upanje za njeno bodočnost kot demokratičnega naroda?

Za sedaj o tem nisem prepričan. Ali menite, da je po predlogu nekaterih krogov industrijski tržbi, ki je dovoljen Nemčiji, treba dvigniti nad nivo, ki je bil določen s skupnim sporazumom, da bo mogla Nemčija sama kniti svoje lastne potrebe?

Da, smatram.

Kaj je treba storiti poleg obstoječega programa štirih velesil, da se prepriča, da Nemčija ne bo ponovno postala vojna nevarnost za svet?

Treba je v resnici izkoreniniti ostanke fašizma v Nemčiji in jo do kraja demokratizirati.

Ali je treba dovohtiti nemškemu ljudstvu, da vzpostavi svojo trgovino in svojo industrijo, da bo moglo zadovoljiti svoje lastne potrebe?

Da, treba je.

Ali se po vašem mnenju sklepi potsdamske konference izvajajo? Kaj je treba storiti v nasprotnem primeru, da postane potsdamska deklaracija učinkovito sredstvo?

Ti sklepi se ne izvajajo vedno, predvsem v pogledu demokratizacije Nemčije ne.

Ali mislite, da se je pri pogajanjih med štirimi ministri za zunanje zadeve in na zasedanjih Sveta organizacije ZN pravica veta zlorabila?

Ne, tega ne mislim.

Da, smatra jo za tako. Kako gleda ZSSR na prisotnost britanskih čet v Grčiji? Ali meni, da sme Velika Britanija dobaviti sedanji grški vladji še več orožja?

Smatra jo za nepotrebno. Kakšna je količina ruskih vojskih kontingentov na Poljskem, Madžarskem, v Bolgariji, Jugoslaviji ter Avstriji in do kdaj je po vašem mnenju treba vzdrževati to vojaštvo v interesu miru?

Na zahodu, t. j. v Nemčiji, Avstriji, Madžarski, Bolgariji, Rumuniji in Poljski ima Sovjetska zveza sedaj skupno 60 divizij (všetvilj pehoto in oklopne enote). Večina teh enot ima nepopoln efekt. V Jugoslaviji in sovjetskih čet. V dveh mesecih, ko bo izveden dekret Prezidija Vrhovnega sovjeta z dne 22. oktobra t. l. o poslednji demobilizacijski skupini, bo ostalo v teh deželah 60 sovjetskih divizij.

Kakšno je stališče vlade ZSSR nasproti prisotnosti ameriških vojnih ladij na Sredozemskem morju?

Indiferentno. Kakšne so trenutne okoliščine za trgovinski sporazum med Rusijo in Norveško?

Trenutno je to težko reči. Ali je mogoče, da postane Finska narod, ki bo kril svoje lastne potrebe, ako se bodo pripravljale reparacije, ali obstoja kakršno koli mnenje o reviziji reparacijskega programa, da se pospeši prerod Finske?

Vprašanje je postavljeno na netočen način. Finska je bila in ostane narod, ki krije svoje lastne potrebe. Kakšen bo pomen trgovinskih sporazumov s švedsko in drugimi deželami za obnovo ZSSR?

Kakšno zunanjo pomoč smatrate za zaželjeno za izvedbo te velike naloge?

Sporazum s švedsko je prispevek k gospodarskemu sodelovanju narodov.

Ali je Rusija še vedno zainteresirana, da dobi posojilo od Združenih držav?

Da, pri tem je še zainteresirana. Ali ima Rusija svojo atomsko bombo ali kakršno koli orožje te vrste?

Ne. Kakšno je vaše mnenje o atomski bombi ali o sličnem orožju kot vojnem sredstvu?

Svoje ocenitev atomske bombe sem podal že v svojem znanem odgovoru g. Werthu.

Kakšen je po vašem mnenju najboljši način za kontrolo atomske energije? Ali morata biti ta kontrola mednarodno osnovna in v kakšni meri morajo velesile žrtvovati svojo suverenost za ustanovitev uspešne kontrole?

Potrebna je stroga mednarodna kontrola. Koliko časa bo treba za obnovo opustošenih predelov zahodne Rusije?

Šest do sedem let, če ne več. Ali bo Rusija dovolila obratovanje trgovinskih linij nad ozemljem Sovjetske zveze? Ali ima Rusija namen, razširiti svoje zračne prometne zveze na druge celine na osnovi mednarodne recipročnosti?

Pod gotovimi pogoji to ni izključeno. Kako gleda Vaša vlada na okupacijo Japonske? Ali menite, da daje dobre rezultate na obstoječi osnovi?

Rezultati so, toda lahko bi dosegli boljše.

Kakšno zunanjo pomoč smatrate za zaželjeno za izvedbo te velike naloge?

Sporazum s švedsko je prispevek k gospodarskemu sodelovanju narodov.

Ali je Rusija še vedno zainteresirana, da dobi posojilo od Združenih držav?

Da, pri tem je še zainteresirana. Ali ima Rusija svojo atomsko bombo ali kakršno koli orožje te vrste?

Ne. Kakšno je vaše mnenje o atomski bombi ali o sličnem orožju kot vojnem sredstvu?

Štuje enakost vseh udeležencev, ne more ničesar doseči z ustvarjanjem mehanične večine in neupoštevanjem zakonitih interesov drugih držav, ki ne spadajo v večino.

Če upoštevamo to nesporno resnico, je to najvažnejši pogoj za plodno in uspešno delo zasedanja Generalne skupščine organizacije Združenih narodov, ki se je pričelo v New Yorku.

Medtem pa se je že prve dni zasedanja in tudi že pred njegovo otvoritvijo pokazalo, da vladajo popolnoma nasprotna stremeljenja, ki so bila jasno izražena v napadih predstavnikov nekaterih delegacij na načelo soglasnosti velikih sil v Varnostnem svetu. V tem pogledu je mehiški delegat Najera prevzel pobudo. Ko je pričel razpravo o poročilu generalnega sekretarja, je poizkušal pridužiti načelo soglasnosti velikih sil.

Tako je postalo jasno v samem pričetku zasedanja, da želijo nekateri, ki jim ni do plodnega sodelovanja med narodi, izpodkopati osnovno organizacijo Združenih narodov. Zaradi tega je izjava sovjetskega delegata Višinskega o načelu soglasnosti na seji Generalnega komiteja prišla v pravem času. To načelo, — je rekel Višinski, — je osnova vsake dela te organizacije, ki ima za cilj, zavarovati splošen mir in varnost narodov in ne moremo zato dovoliti niti najmanjšega odstopa od tega načela.

Težnja, da bi se kompliciralo delo Glavne skupščine, se je izrazila v poizkusih, omejiti svobodo govora na zasedanju in prepričati kritiko protidemokratske vsebine niza predlogov, ki so bili predloženi v proučevanje Glavni skupščini. Tako je kanadska delegacija postavila predlog o ukrepih za varčevanje s časom Glavne skupščine. Kanadska delegacija, ki piše tako, kakor svirajo njeni gospodarji, verjetno želi preprečiti razkrinkavanje predlogov, ki so v nasprotju z interesi sodelovanja narodov in uvedbo trdnega demokratičnega miru.

Šef sovjetske delegacije Molotov je pri prihodu v New York izrazil predstavnikom tiska svoje prepričanje, da bo resne naloge, ki čakajo Združene narode, lahko uspešno rešiti in premagati tudi vse težkoče le tedaj, če se bo pokazala dobra volja in resnična težnja po medsebojnem razumevanju. Molotov je poudaril, da bo vložila sovjetska delegacija vse napore, da bi se delo Generalne skupščine uspešno končalo v interesu ustrditve miru in blagostanja narodov.

Predsednik španske republikanske vlade maršalu Titu. Beograd, 28. okt. Predsednik španske republikanske vlade dr. Giral je poslal preko španskega republikanskega poslanika v Beogradu pomočnika ministra za zunanje zadeve Vladimaru Velebitu naslednje pismo:

Izredno sem zadovoljen z odličnim sprejemom, ki so ga priredile jugoslovanske oblasti poslaniku republikanske Španije, ki je imela že prej polno dokazov o prijateljstvu jugoslovanskih narodov do španske republikanske vlade. Z velikim zanimanjem in največjo pozornostjo sledim vašim ogromnim naporom, ki jih polagajo jugoslovanski narodi v izgradnji in dvig dežele, in prepričan smo, da bomo kmalu videli Jugoslavijo v prvi vrsti velikih demokratičnih sil.

Zel bi, da izrazite njegovi ekscelenci gospodu maršalu Jospu Brozu Titu in najvišjim oblastem Jugoslavije moje osebno zadovoljstvo, ki ga paradi tega občutim, pa tudi zadovoljstvo vseh španskih republikancev.

Dr. Ivan Ribar predsedniku turške republike. Beograd, 28. okt. Predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar je poslal predsedstvu turške republike Ineniju naslednjo brzojavko:

V imenu Prezidija Ljudske skupščine FLRJ uglašujem prošim Vašo ekscelenco, naj sprejme moje iskrene čestitke ob priliki državnega praznika republike Turčije.

Sklicanje Ljudske skupščine FLRJ odgodoeno. Beograd, 27. okt. Z ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ je sklicanje Ljudske skupščine FLRJ, ki je bilo določeno za 15. november, odloženo na 2. decembra.

Veličastna proslava neodvisnosti Čehoslovaške republike

Praga, 28. okt. Na Vaclavskem trgu, na katerem je češki narod preživel v svojo zgodovini toliko veselih in tragičnih trenutkov, se je zbralo na stotisoče ljudi k proslavi dneva neodvisnosti. Vaclavski trg je bil ves okrašen z državnimi in mestnimi zastavami. V panteonu Narodnega muzeja so se zbrali predsednik republike, člani vlade s predsednikom Klementom Gottwaldom na čelu, člani diplomatskega zbora, delegati Vrhovnega sovjeta ZSSR, predstavniki čeških oblasti, javnega in kulturnega življenja in drugi.

Z balkona Narodnega muzeja je pozdravil predsednik Narodne skupščine Josef David manifestante in pozval ljudstvo, naj zastavi vse svoje sile za čim bolj uspešno izpolnitev dveletnega načrta.

Ko so počastili z enominutnim molkom spomin padlih borcev za osvoboditev Čehoslovaške izpod tujevlarske jarma, je spregovoril predsednik republike dr. Edvard Beneš, ki je med drugim dejal:

»28. oktober t. l. označuje proslavo končane borbe mnogih generacij za svobodno življenje Čehov in Slovkov v njihovi državi, ki naj postane vedno opomin novim pokolenjem, naj budno čuvajo to svobodo.

Narodi Čehoslovaške želijo dovesti svojo državo v red po razdiralni upravi nemških osvajalcev. Proizvajalne sile bodo modernizirane in zboljšane, a škoda, ki sta jo povzročili vojna in zasedba, bo nadomeščena tako, da bo mogla Čehoslovaška doseči narode, ki žive v srečnejših razmerah.

Predsednik dr. Beneš je pozval vse ljudstvo, naj napne svoje sile za napredek države in končal z besedami: »28. oktober je za nas dan svobode in velike nacionalne izgradnje, dan velike nacionalne obnove in dokončane prekinitev s težkimi časi iz preteklosti.«

Nato je govoril predsednik vlade Klement Gottwald, čigar govor je izzval navdušenje in odobravanje, zlasti ko je poudaril, da je Čehoslovaška postala po preselitvi Nemcev resničen gospodar svojo lastno državo. Nadalje je poudaril, da proslavlja Čehoslovaška tudi prvo obletnico objave zakona o podražavljenju. Omenil je 6 let smrtne nevarnosti in vztrajne narodne borbe proti zatiralcem ter je izkazal spoštovanje vsem znanim in neznanim herojem, ki so žrtvovali svoje življenje v borbi za nov svobodni 28. oktober.

»Sedaj zapuščajte državo tudi zadnji Nemci, je rekel Gottwald, kar še bolj poudarja pomen čehoslovaške zmage nad sovražniki.«

Ko je min. predsednik Gottwald govoril o dveletnem načrtu, je dejal, da bo postavil državo na nove temelje, da ima podražavljenje odločilen vpliv na čehoslovaško kmetijstvo in da mu daje nov ljudski in demokratični značaj ter ga postavlja v vrsto naprednih držav v svetu.

»Polagoma, vendar nevdružno in varno, — je izjavil predsednik Gottwald, — korak za korakom se obnavlja čehoslovaško gospodarstvo od strašnih posledic, dviga se življenjska raven čehoslovaškega ljudstva in to daje novi ljudski demokraciji čvrsto in varno ekonomsko oporo.

Na koncu je min. predsednik Gottwald sporočil, da je prejel več sto brzojavk, v katerih so zabeležena uspehi ljudske produkcije v tovarnah, delavnicah, na polju in v pisarnah po vsej državi, za katere je v tem času prispevalo ljudstvo na različne proizvodnih delovnih ur.

Nato je govoril v imenu slovaškega naroda dr. Gustav Husak, predsednik Sveta poverjenikov Slovaške, ki je podčrtal, da je potrebno, za nadaljnjo okrepitev republike poglabljati inšpekcijsko enotnost Čehov in Slovkov.

Na Vaclavskem trgu je zavladala globoka tišina, ko so recitali narodni umetniki in direktor praškega Narodnega gledališča, 70-letni Vaclav Vydra, prisega, s katero prisegajo čehoslovaški narodi, da bodo »s častnim, vdanim in zvestim delom, s svojo moralno in fizično silo, vsak na svojem mestu, izvršili plemenito dolžnost, ki jih pred nje postavlja veliki načrt za obnovo ljubljene domovine.« Čehoslovaški narod se zavezuje s prisego, da bodo čvali pridobitve, za katere so se borili, zvesti spominu žrtv, ki niso preživeli borbe za svobodo, zvesti svojemu dolgu do onih, ki so prešli križ, zvesti odgovornosti do bodočih pokolenj in neusmiljeni proti onim, ki skušajo motiti veliko delo obnove. »Mi, češki in slovaški narod, homo spremeniti dveletni načrt v stvarnost,« se končuje prisega.

Potem, ko je Vydra končal recitacijo prisega, so predstavniki zveze sindikatov in vsega gospodarskega življenja svečano objubilili ob burnem odobravanju prisotnih, da bo dveletni načrt uspešno izpolnjen.

Svečanost je zaključila narodna himna. Obenem so bile podobne manifestacije v vseh mestih in vaseh republik, kjer se je ljudstvo svečano zavezalo, da bodo izvršili dveletni načrt Gottwaldove vlade, ki ima za cilj, da osvobodi Čehoslovaško usodnih posledic vojne in okupacije.

Zastopstvo Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR pri dr. Benešu

Praga, 28. okt. (ČTK) Predsednik republike dr. Edvard Beneš je sprejel delegacijo Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR pod vodstvom sekretarja Prezidija Gorkina. Sprejemu so prisostvovali sovjetski veleposlanik Zorin, kakor tudi predstavniki zunanega ministrstva in kabineta predsednika republike.

Na čast delegacije je predsednik vlade Klement Gottwald priredil kosilo. Med kosilom je v zdravici gostom predsednik Gottwald dejal, da bodo člani delegacije ob obisku različnih krajev Čehoslovaške imeli možnost priti v stik z ljudstvom in se prepričati, kako zelo je sovjetsko ljudstvo pri srou narodom Čehoslovaške.

Vodja sovjetske delegacije sekretar Gorkin je v zahvali poudaril globoko prijateljstvo, ki ga čutijo člani delegacije in sovjetsko ljudstvo do čehoslovaškega ljudstva. Nato je izrazil veliko zadovoljstvo zaradi uspeha pri gospodarski obnovi Čehoslovaške.

Grecuha, podpredsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR in predsednik Vrhovnega sovjeta Ukrajinske SSR, je izrekel priznanje čehoslovaški notranji politiki, ki ima namen zediniti vse sile za gospodarski napredek.

Čehoslovaška je med vojno zelo trpela, je izjavil Grecuha, toda Sovjetska zveza je pretrpela še mnogo več, zaradi česar se tako trudi za ohranitev miru in se odločno bori proti vsem tajnim fašističnim silam, ki hočejo izvesti novo vojno.

Ob grobovih padlih sovjetskih borcev

Delegacija deputatov Vrhovnega sovjeta ZSSR je položila večerj vence na grobove sovjetskih borcev, ki so padli v borbah za osvoboditev Čehoslovaške in ki so pokopani na praškem pokopališču. Delegati so prav tako položili vence na grob Neznanega junaka. Položitvi vencev so prisostvovali člani čehoslovaške vlade, predsednik praške občine ter predstavniki čehoslovaške armade.

Zlatko Balokovič v Ljubljani

Ljubljana, 29. oktobra. Danes ob 14. je prispel iz Zagreba v Ljubljano Zlatko Balokovič, veliki jugoslovanski rojak, svetovno znani violinist, predsednik ameriškega odbora za pomoč Jugoslaviji, ki že nekaj dni prebiva v Jugoslaviji kot gost maršala Tita. Z njim je prispela tudi njegova žena.

Velikega našega rojaka Zlatka Balokoviča je pozdravil na hotelovnu v imenu VLRS minister prosvete dr. Feodo Kozak, v imenu mesta Ljubljana pa predsednik MLO književnik Fran Albreht. Dragega nam gosta Zlatka Balokoviča, velikega prijatelja Titove Jugoslavije, najprisrčneje pozdravljamo.

Če hočemo iti naprej, če hočemo biti močni proti zunanji in notranji sovražnikom, moramo ohraniti bratstvo in enotnost

Govor ministra v vladi FLRJ Milovana Djilasa na velikem zborovanju v Kragujevcu o okrepitvi ljudske demokracije, o neodvisnosti in boljšem življenju narodov Jugoslavije

Kragujevac, 28. okt. Na včerajšnjem velikem predvolivnem zborovanju, na katerem je 200.000 ljudi manifestiralo pripravljeno srbskega naroda za okrepitev ljudske oblasti in ljudske države, je imel v vladi FLRJ Milovan Djilas naslednji govor:

Ni mnilo niti leto in pol od dneva, ko se je končala vojna v svetu in pri nas, toda naši narodi so v novi državi že dosegli uspehe, o katerih lahko rečemo mirne duše, da so prekoračili vsa pričakovanja. Povsod v naši državi kipi ustvarjalno delo, vse je v znamenju obnove in izgradnje. Brez dvoma smo v Evropi edina država izmed držav, ki so bile okupirane, ki ji je v tako kratkem času uspelo urediti svoje notranje razmere in ki se je lotila ustvarjanja boljšega gnetnega položaja množice in pogojev za lepše življenje, o katerem že dolgo sanjajo delovni in pošten ljudje.

Poglejte, kaj se dogaja okoli nas! Oca vrsta držav je izpostavljena velikim težavam v borbi za svobodo, za demokracijo, proti reakcionarnim in fašističnim in polifašističnim klikam, na katere se opirajo zaradi dosege svojih zavojevalnih in roparskih ciljev imperialistični zapadni veselesi. V celosti drugih držav, na primer v Franciji in Italiji, so hudi boji med naprednimi in reakcionarnimi silami.

Celo v državah, kjer bi danes lahko rekli, da je demokracija prevladala nad reakcijo, še vedno zaostajajo za Jugoslavijo glede brzine obnove in urejanja notranjih razmer. Pri nas delujejo že skoraj povsem normalne šole, kulturne ustanove, promet, da o tovarnih in rudniških sploh ne govorimo, kjer imamo številne primere, da je bila predvojnina raven prekorajena.

S čim lahko pojasnimo te hitre, čeprav ne lahke, uspehe našega ljudstva? Omenil bom samo najvažnejše.

2. Dosegamo in dosegali bomo nagle uspehe pri ustvarjanju novega življenja zato, ker se obnova in izgradnja izvajata na povsem drugi podlagi, kakor so delali prej ali pa delajo v nekaterih drugih državah. Pri nas obnovljamo narodno imovino, obnova se izvaja v interesu ljudstva in za ljudstvo, pri nas gradimo novo v korist ljudstva in za ljudstvo. To ljudstvo vidi in to mu daje polet. To odpira neizmerne vrle ljudskih moči. Vse to delajo naši ljudje zase, za svoje ljudstvo, za svoje potomce.

Ni lahko delati tako, kakor delamo pri nas. To je težka borba, toda brez nje ne moremo biti. Stara Jugoslavija nam je zapustila samo ono, kar ni dosti vredno; slabe navade, pri mnogih lenobo, korupcije, sebičnost in zaostalo poljedelstvo, državo, bogato po naravnih bogastvih, toda tehnično revno, v mnogih primerih odvisno od inozemstva. Naše ljudstvo se bo moralo vrsto let boriti in delati brez odihda, da bo naša država postala napredna in popolnoma neodvisna. Naši ljudje se tega zavedajo. Bore se in delajo, ker vedo, da je to borba in delo zanje, za ljudstvo, za boljše življenje bodočih pokolenj.

3. Dosegamo in dosegali bomo nagle uspehe pri ustvarjanju srečnejšega življenja zato, ker smo v naši državi ustvarili vezi med ljudstvom in voditelji, ki so bile redko kdaj v zgodovini tako neposredne in tesne, kakor so pri nas. Vsi vemo, da pri nižjih organih oblasti včasih kaj škripelje, včasih tudi popolnoma stoji. To je posledica, ker ljudje ne znajo delati. Ali pa, kar je še večkrat primer, ker so se sovražniki ljudstva vtihotapili v oblast in jo držijo v svojih rokah. Krepka zveza med ljudstvom in voditelji pri nas omogoča, da vodstvo prisluškuje glasu množice, pri čemer se množice odzivajo njegovim pozivom. Vse to nam omogoča doseganje uspehov, to je jamstvo, da bomo obvladali vse ovire, okrepiли ljudsko oblast tam, kjer je slaba, jo napravili za popolnoma ljudsko ter popravili njene napake.

Rad bi povedal še par besedi izgradnje države in krepka vez med vodstvom in ljudstvom posledica osvobodilne vojne. Tudi je pri nas razumel bistvo te vojne. Razumel je, da lahko v njej dobijo nekaj samo oni narodi, katerim bo uspelo organizirati borbo proti okupatorju. Tudi je videl, da bomo dosegli, če bomo odločno korakali s Sovjetsko zvezo in z vsemi svobodoljubnimi silami, kar želimo in kar je v našo korist. Tako je tudi bilo: Kolikor bolj smo tolkli Nemce in njihove pomočnike — in teh je bilo mnogo pri nas doma in raznih vazalov — tem bolj je rasel naš ugled zunaj in tem močnejši smo bili znotraj.

Prav zaradi takega združanja med vojno smo si pridobili ogromne simpatije po vsem svetu. Z novo demokracijo, ki smo jo ustvarili pri nas, prednjačimo pred državami, ki so bile okupirane, in si pridobivamo novih simpatij pri drugih narodih.

Veliki napori našega ljudstva med vojno že pričnajo dati prve sadove na vseh področjih.

Ni treba posebej poudarjati, da so naša oblast, naši novi temelji za izgradnjo države in krepka vez med vodstvom in ljudstvom posledica osvobodilne vojne. Tudi je pri nas razumel bistvo te vojne. Razumel je, da lahko v njej dobijo nekaj samo oni narodi, katerim bo uspelo organizirati borbo proti okupatorju. Tudi je videl, da bomo dosegli, če bomo odločno korakali s Sovjetsko zvezo in z vsemi svobodoljubnimi silami, kar želimo in kar je v našo korist. Tako je tudi bilo: Kolikor bolj smo tolkli Nemce in njihove pomočnike — in teh je bilo mnogo pri nas doma in raznih vazalov — tem bolj je rasel naš ugled zunaj in tem močnejši smo bili znotraj.

Prav zaradi takega združanja med vojno smo si pridobili ogromne simpatije po vsem svetu. Z novo demokracijo, ki smo jo ustvarili pri nas, prednjačimo pred državami, ki so bile okupirane, in si pridobivamo novih simpatij pri drugih narodih.

Veliki napori našega ljudstva med vojno že pričnajo dati prve sadove na vseh področjih.

o voditeljih in ljudstvu

Ko bodo zgodovinarji opisovali našo dobo, bodo morali priznati, da so narodi Jugoslavije pokazali več junaštva, požrtvovalnosti in vzdržljivosti, kakor kdaj koli prej v svoji zgodovini. Da, vse to lahko primerjamo z naporom katerega koli drugega naroda v katerem koli času (z izjemo morda ruskega naroda v najnovjšem času). Naše ljudstvo je dokazalo, da je doraslo velikemu in prelomnemu času ter nalogam, ki jih ta čas nalaga. Toda zgodovinar bo moral prav tako priznati, da so novi ljudski voditelji, da so Tito in ljudje, ki jih je organiziral in izbral, pravi sinovi ljudstva, kakršnih ljudstvo doslej nikoli ni imelo, da niso ničesar opustili in še sedaj ne opuščajo v borbi za dobro ljudstva.

Vse dotlej, dokler bo pri nas tako tesna zveza med ljudstvom in voditelji, ki postaja vsak dan globlja in ožja, bomo lahko obvladovali vse ovire, rušili vse branike, usmrtile vse naloge.

Ni treba posebej poudarjati, da so naša oblast, naši novi temelji za izgradnjo države in krepka vez med vodstvom in ljudstvom posledica osvobodilne vojne. Tudi je pri nas razumel bistvo te vojne. Razumel je, da lahko v njej dobijo nekaj samo oni narodi, katerim bo uspelo organizirati borbo proti okupatorju. Tudi je videl, da bomo dosegli, če bomo odločno korakali s Sovjetsko zvezo in z vsemi svobodoljubnimi silami, kar želimo in kar je v našo korist. Tako je tudi bilo: Kolikor bolj smo tolkli Nemce in njihove pomočnike — in teh je bilo mnogo pri nas doma in raznih vazalov — tem bolj je rasel naš ugled zunaj in tem močnejši smo bili znotraj.

Krvice, ki se gode Jugoslaviji

Zaradi vsega tega, zaradi uspehov, zaradi onega, kar je nastalo pri nas in kar onemogoča tujim kapitalistom ropati naša bogastva, ne marajo naše države imperialistični in reakcionarni po drugi državah, zlasti pri zapadnih veselesih. Naši domači reakcionari, Grol, Dragoljub Jovanović, mačkovci in drugi, skušajo prikazati ljudstvu, da je vsemu temu kriva nekakšna politika boljše vladave naše države. Jasno je, ako nečemo biti kolonija inozemstva, moramo stopiti na prste onim, ki hočejo, da bi bili njihova kolonija, kakor smo že enkrat bili onim, ki hočejo posneti smetano z dela našega naroda. Sedaj oni in njihovi sledolazniki v državni govore, da bi bilo vse v redu, da bi dobili Trst in drugo, ako bi ne bili komunisti (to pomeni, ako ne bi imeli ljudske demokracije), ako bi bili malo bolj prožni, namreč, če bi se odkrivali in temu podobno. Vse to je laž. Leta 1918 in pozneje komunisti v državi niso imeli kakve večje vloge, vse vladalo so bile prožne, lahko rečem, preveč prožne, kakor da bi bile iz gumija, in kljub vsemu so številni naši kraji ostali pod tujcem. Če nam je uspelo nekaj dobiti, se je treba zahvaliti prav temu, da smo ustvarili novo Jugoslavijo, močno na znotraj in pripravljeno, varovati svojo neodvisnost z isto vztrajnostjo in srčnostjo, ki smo jo pokazali v vojni

proti nemško-italijanskim imperialistom, da imamo Jugoslavijo, ki uživa prijateljstvo močne Sovjetske zveze, Poljske, Češkoslovaške in drugih majhnih držav ter podporo svetovnega javnega mnenja. Brez tega ne bi imeli ničesar. To mora biti vsem jasno.

Ako si ogledamo sklepe pariške konference, vidimo, da so številni med njimi nepravilni in da so bile največje krivice prizadete ravno Jugoslaviji. Mirne duše lahko rečemo: Ta mirovna pogodba za Jugoslavijo ni pravičnica. Mi tega, razumljivo je, ne bomo podpisali. Ljudstvo Jugoslavije, ki že stoletje in pol neprestano preliva kri v pravični borbi za osvoboditev in združjenje, bo to pogodbo zamenjalo in izrgalo svoje brate izpod imperialističnega jarma.

Krvice, povzročene Jugoslaviji, neobčajno jasno dokazujejo, da na svetu še vedno živijo zavojevalni duha, da je zatiranje drugih narodov še vedno osnovna poteza politike nekaterih držav. Pri vprašanju Jugoslavije, države, ki se je častno in sebično borila, ne da bi gledala na žrtve, se jasneje, kakor kjer koli drugje, kaže reakcionarnost, vsa neskrbnost in verolomnost nekaterih predstavnikov zapadnih veseles, ki zaradi svojih egoističnih in imperialističnih ciljev rušijo velike pridobitve vojne in vse, za kar so dali svečane obljube.

Srbski narod v borbi za bratstvo z ostalimi narodi Jugoslavije

V borbi, ki so jo narodi Jugoslavije vodili v vojni in jo vodijo na področju obnove, izgradnje in utrjevanja nove demokracije države, imamo, je srbsko ljudstvo zavzelo dostojno mesto.

Med vojno so vsi fašisti in reakcionarni zlasti srdito planili na srbsko ljudstvo, tako na ono v Srbiji kakor na one izven nje. Vloga takih ljudi, kakor sta Nedić in Ljotić, je bila tako vsem jasna. Postalni so odkrivali nemški hlapci, pričeli so pjuvrati na naši preteklosti, na zgodovini, ki so jo pokazali v vojni

dijo borbo samo proti komunistom in podobno, je ljudstvo spregledalo njihove namene.

Dejansko so hoteli zavesti srbsko ljudstvo, obnoviti veliko srbsko nadvlado (dejansko oblast peščice bogatašev in dvora) in s tem podjarmiti srbsko ljudstvo, odvrti ga od borbe proti okupatorju in od borbe za demokracijo ter ga pripraviti čedi boja proti drugim — bratskim narodom. Toda ljudstvo tega ni hotelo. Ljudstvo je hotelo z orožjem pognati iz dežele okupatorja in ustvariti oblast, kakršno si želi. Kaj je preostalo drugega tej klki kakor sodelovati z okupatorjem proti lastnemu ljudstvu. Milan Nedić in Draža Mihajlović, ki sta si razdelila vlogi pri sodelovanju s sovražnikom — prvi javno, drugi kolikor mogoče tajno — sta hotela osramotiti srbsko ime, Srbe spraviti v borbo proti drugim narodom za dosego roparskih ciljev peščice bogatašev. Vse to so hoteli napraviti s srbskim kmetom, kakor da se ta ne bi bil ničesar naučil. ko so ga prevarili leta 1918, kakor da ne bi več vedel za svojo slavno borbo v vojnah 1912—1918 za združjenje z bratskim narodi, kakor da se srbsko ljudstvo ni ničesar naučilo iz sramotne aprilске katastrofe leta 1941! Kakor vemo, je srbsko ljudstvo v zgodovini hodilo posledno po drugih poteh.

Povsem pravilno je razumljivo, da more biti Srbija velika samo tedaj, če so tudi drugi narodi v državi enakopravni z njo, če jo vsi ljubijo kot svojo domovino, če bo srbsko ljudstvo uživalo zaupanje bratskih narodov. Srbsko ljudstvo, mislimo ono v Srbiji, se je moralo, ako je hotelo biti zvesto svojim tradicijam, dolgoletnim borbam proti Turkom za ustvaritev neodvisne države, in borbe proti Avstriji za ohranitev neodvisnosti, ako je hotelo biti še naprej privlačna točka, ako je hotelo procvetati in napredovati — boriti proti lastnim izrodcom in izdajalcem, ki so hoteli v njegovem imenu vladati nad drugim narodi. Srbsko ljudstvo je to med vojno tudi storilo. To dela prav tako danes pri obnovi in izgradnji svoje ljudske republike, pri delu za procvet federativne Jugoslavije.

Kljub uspehom, ki smo jih dosegli, kljub zavesti, do katere so prišli naši narodi, kljub močnim ljudskim orga-

24.000 prebivalcev zahteva od Sveta zunanjih ministrov, naj Tržiča in okolice ne priključi jo k Italiji

Trst, 29. okt. (Tanjug) Pas zemlje od Trsta do Tržiča je izključna last slovenskih kmetov. Ta pas zemljišča, ki je poleg istrske obale edina zveza od slovenskega ozemlja do Jadranskega morja, je pred nevarnostjo, da ga ZVU razlasi in ga odkupijo italijanski kapitalisti, ki bi hoteli spreminiti to slovensko ozemlje v italijansko in s tem povezati Trst z Italijo.

Pred kakimi štirimi meseci je pričela ZVU graditi na tem ozemlju neko cesto preko privatnega zemljišča kmetov iz vasi Kontovelj, ne da bi lastnike obvestila o svojih namelih. Zavezniške okupacijske oblasti so hotele postaviti na tem ozemlju, ki obsega približno 100.000 kv. m. in je skupna last 24 kmetov, spominski park in spomenik padlim angleškim in ameriškim vojakom in ameriškim vojakom v zadnji vojni. Šele takrat, ko je bilo že vse zemljišče razkopano, je ZVU pozvala prizadete kmete na razgovor in jim sporočila, da namerava razlasi njihovo ozemlje. Kmetje bi dobili za kv. m zemljišča 5 do 20 lit. Kontoveljski kmetje so se uprli

Ljudstvo Tržiča in okolice proti odcepljenju od tržaškega ozemlja

Trst, 29. okt. (Tanjug) Pred dnevi so prebivalci Tržiča in njegove neposredne okolice poslali štirim zunanjim ministrom resolucijo z več ko 17.000 podpisi, v kateri zahtevajo priključenje Tržiča in okolice k svobodnemu tržaškemu ozemlju. Iz vasi okrog Tržiča pa ljudstvo še naprej pošilja resolucije s istimi zahtevami štirim zunanjim ministrom in številno podpisnikov teh resolucij je naraslo že nad 24.000.

Razen nekaj špekulantov in bivših kolaboracionistov ni v vsem spodnjem Posočju, namreč v vsem tržaškem okraju, nikogar, ki ne bi bil za priključenje Tržiča k Trstu.

Požig sedeža SIAU v vasi pri Tržiču

V noči na nedeljo so neznanca zažgali sedež Siau-a v vasi Villesse pri Tržiču. Požar je uničil del arhiva in vso opremo.

Stavka v tržaških javnih skladiščih

Trst, 29. okt. (Tanjug) Pristaniški delavci, zaposleni pri Javnih skladiščih v Trstu, so včeraj stopili v protestno stavko, ker je uprava Javnih skladišč zaposlila 30 istrskih beguncev, medtem ko 30.000 tržaških delavcev zamaž čaka zaposlitve.

Zastopnike stavkujočih je poklical na odgovor Urad za delo pri ZVU, kjer so jim skušali dopovedati, da begunci ne zaposila uprava Javnih skladišč, temveč ZVU, in da to niso begunci, temveč pravi Tržičani. Tardritev se zastopnikom stavkujočih ni zdelo verjetna in so zato zahtevali

Ustavljajmo in njihovemu krepkemu vodstvu sovražniki še niso potolčeni.

Danes so se potuhili, delajo se skromne in predane, nastopajo kot prijatelji ljudstva. S temi sovražniki bomo imeli še mnogo borb, tem bolj, čim več podpore bodo uživali v inozemstvu. Toda lahko jih je spoznati: Vlečejo nazaj in hvallijo zapadno demokracijo. Po tem jih takoj spoznamo, da niso naši. Naši gredo naprej in grade ljudsko demokracijo.

V borbi proti notranji sovražnikom imajo te volitve velik pomen. Ne smemo pozabiti, da reakcija špekulira s temi volitvami, na kakšen način bi oslabil enotnost narodov Jugoslavije. Sovražnika moramo potolčiti čim temeljiteje tudi z gumnjastimi krogelnicami. Okrepiiti moramo ono, kar smo rešili s tolikimi mukami, da bi šli naprej — dalje. Pravi frontovci morajo zmagati z ogromno prepričljivo večino. Srbsko ljudstvo mora tudi sedaj pokazati, da je zvesto svoji preteklosti, da je zvesto letu 1804 in 1914. S tem, da srbsko ljudstvo utrjuje resnično ljudsko demokracijo v Srbiji, istočasno krepki bratstvo z drugim narodi Jugoslavije in si vsestransko ustvarja srečnejšo bodočnost.

Nisem kandidat, niti v Kragujevcu niti kje drugje v naši republici. Kandidiram v Črni gor, toda govorim vam, bratje in tovariši iz Srbije, kakor bi govoril nekje v Črni gori. Mislim, da bi se večina vas prav tako počutila v Črni gor, Hrvaški ali Makedoniji. Iste občutke bi imela večina Makedoncev in Hrvatov pri vas. To je velika pridobitev naše borbe. To je uresničenje onega velikega poziva k bratstvu in enotnosti, ki ga je Tito objavil še leta 1941 in ki je že postalo last naših narodov.

To je danes glavno in najvažnejše. Ako hočemo korakati naprej, procvetati, biti močni proti zunanji in notranji sovražnikom, tedaj moramo varovati in razvijati bratstvo in enotnost.

Ziveło bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije!

Zivela ljudska republika Srbija v FLRJ!

Naj živi Josip Visarionovič Stalin, voditelj narodov in borbi za mir in demokracijo!

Naj živi Josip Broz Tito, voditelj in učitelj narodov Jugoslavije!

Smrt fašizmu — svoboda ljudstvu!

ZVU in tržaški kapitalisti silijo kmete ob morju k prodaji zemlje, ki je že 1300 let slovenska

24.000 prebivalcev zahteva od Sveta zunanjih ministrov, naj Tržiča in okolice ne priključi jo k Italiji

namenom okupacijskih oblasti in nočejo na noben način prodati svojega slovenskega ozemlja. Oblasti so zato sporočile kmetom, da bo zemljišče nasilno razlašeno, denar za odkup pa naložen v nekem denarnem zavodu. Okupacijske oblasti so sedaj sicer opustile zamisel za zgraditev spominskega parka in spomenika padlim angleškim in ameriškim vojakom ter hočejo oropano zemljišče slovenskih kmetov samo pogozditi.

Z druge strani so avarili na to slovensko zemljo italijanski kapitalisti v Trstu. Misleč, da bodo slovenski kmetje, ki na tem ozemlju živijo že nad 300 let, v današnjih gospodarsko težkih okoliščinah prodajali svojo rodno grudo, ponujajo za vsak kv. m slovenske zemlje, ki leži ob obali od Trsta do Tržiča, tudi po 3300 lit.

S takimi ukrepi in početjem bi hoteli sovražniki slovenskega naroda na vsak način odstraniti in odrezati slovensko zemljo in slovenski narod od njegovega morja in obale.

Prepoved glasila italijanske antifašistične mladine

Trst, 29. okt. (Tanjug) Zavezniška informativna služba AIS je prepovedala za štiri tedne izhajanje glasila italijanske antifašistične mladine Julijske krajine »Gioventu«, ker je v zadnji številki objavilo dve slikki o dogodkih v Indiji, za katere meni omenjeni urad, da žalijo zavezniške vojske in zavezniške države.

V zvezi s prepovedjo lista »Gioventu« in odklonitvijo dovoljenja za izhajanje slovenskega mladinskega glasila »Glas mladih« je mladina Julijske krajine z okrožnih protestnih zborovanj in zasedanj ZVU protestna pisma, v katerih utemeljuje nedemokracijsko delovanje te skupine, za kar so se oglasili tudi za mladinsko časopisje.

Tržaški fašisti so prosiavili obletnico »pohoda na Rim«

S politiko oportunističnega izvajanja čiščenja fašistov in stalnega opriščenja fašistov in kolaboracionistov pred izrednim porotnim sodiščem so okupacijske oblasti v Trstu dele fašistov možnost, da so 28. t. m. proslavili obletnico »pohoda na Rim« s tem, da so razobesili na stolnici Sv. Justa zastave s fašističnim grbom. Enak fašistični prapor, v katerega so zavili bombo brez zaključke, so polo-

žili pred spomenik padlim v španski vojni. Po mestu pa so fašisti delili zastavice, na katerih so bila napisana razna fašistična gesla.

Ustanovitev zveze političnih preganjancev v Trstu

V nedeljo je bil v Trstu ustanovljen občni zbor Zveze političnih preganjancev, ki si je zastavila nalogo, da bo branila interese političnih preganjancev, varovala njihove pravice pri vseh oblasteh in ustanovah, se vztrajno borila proti ponovnemu fašistnemu preganjanju in skrbela, da se ga do kraja izloči iz javnega in družabnega življenja.

ZVU hoče odpraviti roditeljske svete

Trst, 28. okt. (Tanjug) Pretekli teden je ZVU sklical v Komnu učiteljsko konferenco, katere so se po dovoljenju okrajnega guvernerja udeležili tudi zastopniki roditeljskega sveta. Na konferenci je bila prebrana nekaka »častna obveznost«, ki bi jo morali podpisati vsi od ZVU nastavljeni učitelji. S podpisom te obveznosti bi se učitelji zavezali, da ne bodo upoštevali volje in želje ljudstva, istočasno pa bi bili odpravljeni tudi roditeljski sveti, ki si jih je ljudstvo postavilo še med narodno osvobodilno borbo, ko je ustanovilo svoje prve slovenske šole. Prisotni zastopniki roditeljskega sveta so se temu uprli in v razpravi poudarili, da ima ljudstvo občutek, da se postavljena šolska oblast znaša nad ljudskimi učitelji samo zato, ker so naklonjeni ljudski oblasti in še posebno zato, ker so sodelovali v narodno osvobodilni borbi. Ker te ugotovitve zastopnikov roditeljskega sveta niso bile v skladu z zapadno demokracijo, se je delegacija roditeljskega sveta na zahtevo guvernerja morala odstraniti s konference.

Svečana akademija v Beogradu ob češkoslovaškem narodnem prazniku

Beograd, 27. okt. Nocoj je bila v veliki dvorani Kolarčeve univerze svečana akademija ob priliki češkoslovaškega narodnega praznika. Akademijo je priredilo kulturno društvo »Jugoslavija — Češkoslovaška«.

Svečani akademiji so prisostvovali predsednik Prezidija Ljudske skupščine dr. Ivan Ribar s člani Prezidija, člani zvezne vlade in vlade LR Srbije, predsednik Slovenskega komiteja in podpredsednik generalajnana Savo Orovič, predsednik Akademije znanosti dr. Aleksander Belić, predsednik Enotnih sindikatov Djuro Salaj, veleposlanik ZSSR v Beogradu, Anatolij Josipovič Lavrentijev, poslanik Češkoslovaške republike in Beogradu, predsednik Slovenskega komiteja in podpredsednik generalajnana Savo Orovič, predsednik Akademije znanosti dr. Aleksander Belić, predsednik Enotnih sindikatov Djuro Salaj, veleposlanik ZSSR v Beogradu, Anatolij Josipovič Lavrentijev, poslanik Češkoslovaške republike in Beogradu, sekretar bolgarskega poslanstva Tencio Mečkov, svetnik ablanskega posla-

Predsednik glavnega odbora Enotnih sindikatov Djuro Salaj o poenotenju sindikalnega gibanja v Trstu

Beograd, 29. oktobra

Po vrnitvi delegacije Glavnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije iz Pariza, kjer se je udeležila konferenca, ki je bila sklicana zaradi ustvaritve enotnosti sindikalnega gibanja v Trstu, je uredništvo »Rad« poslalo vodji delegacije Glavnega odbora Enotnih sindikatov Djuru Salaju nekoliko vprašanj:

Kaj mislite, ali se bo enotnost delavskega gibanja v Trstu dosegla do 1. marca 1947, kakor je bilo določeno v sporazumu na konferenci, ki je bila 18. in 19. oktobra v Parizu med zastopniki Glavnega odbora Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Jugoslavije, italijanske Generalne konfederacije dela, Konfederacije delavske zbornice v Trstu in Enotnimi sindikati Trsta?

Boj, določeno za združenje teh sindikalnih organizacij v Trstu je bil kakor zadosten. Na tržaškem ozemlju, ki prihaja v poštev za združenje dveh sindikalnih organizacij, je okoli 70.000 članov sindikatov. Ob dobri volji bi se moglo delo opraviti najkasneje do 1. januarja 1947. Tak skrajni rok je predlagala naša delegacija.

Medtem so zastopniki Konfederacije delavske zbornice v Trstu, ki jo sestavljajo zelo pisana družba (socialdemokrati, Stranka akcije, demokratska krščanska in republikanska stranka) s predsednikom baronom Rinaldinijem na čelu, skušali že na konferenci sami z raznimi izmikami in manevri onemogočiti sporazum.

Glede na to bo v delu za združenje teh sindikalnih skupin v Trstu še precej velikih težav. Zato je tudi določeno rok za ustvaritev enotnosti potreben. Naša delegacija je mnenja, da se to delo ne bo moglo končati brez daljših posredovanj Svetovne sindikalne federacije.

Kaj mislite, katere so največje ovire na poti za uresničenje bodo v tem, kar bodo voditelji Konfederacije delavske zbornice še nadalje skušali ovirati delo za enotnost, kajti oni se boje, kakor se izve, da bi s združitvijo izgubili vsak

Obsodbe zaradi protestov proti belogardističnim učiteljem

Višje zavezniško sodišče v Gorici je obsodilo 8 vaščanov iz Kozane v Brdih na nekaj mesecev zapor, ker so se udeležili množičnih demonstracij proti belogardističnim učiteljem, ki jih je poslala ZVU, katerim pa ljudstvo briške vasi ne zaupa vzgoje svojih otrok.

Po razglasitvi obsodbe je predsednik sodišča omenil, da bi razumljivo, da gre prebivalstvo naproti novim učiteljem in jih prisrčno pozdravi, ko pridejo v vas, da pa se ne more strinjati, če prebivalstvo ravna drugače. To pomeni, da okupacijske oblasti v coni A nikakor nočejo razumeti, da ljudje ne zaupajo vzgoje svojih otrok tistim, ki so ubijali njih moze, žene, brate, sestre in očete v času narodno osvobodilne borbe in so krivi nešteti deportacij v koncentracijska taborišča, požigov vasi in podobnih dejanj.

Aretacije antifašistov v Kanalu ob Soči

V okolici Kanala ob Soči je policija v zadnjih dneh aretirala več antifašistov, članov ljudskih odborov in odborov antifašističnih organizacij ter roditeljskih svetov. Pretekli četrti so aretirali 4 antifašiste, ker so kot člani roditeljskega sveta opomnili novodošlo učiteljico, da je ljudstvo ne more sprejeti, ker nasprotuje ciljem, za katere se je ljudstvo borilo. Istega večera so aretirali v Desdahu 6 antifašistov, ker so se kot zastopniki ljudstva upirali nastavitvi belogardističnega kaplana za učitelja v njihovi vasi.

ništva Soto Komoran in predstavniki domačega javnega ter kulturnega življenja.

Akademija se je pričela s češkoslovaško in jugoslovansko himno, ki jo je zapel zbor moravskih učiteljev.

Uvodne besede je imel predsednik Komiteja za kulturo in umetnost Vladislav Ribnikar, nato pa je govoril poslanik Češkoslovaške republike v Beogradu dr. Josef Korbel.

Z akademije so bile poslane pozdravne brzojavke predsedniku Češkoslovaške republike dr. Edvardu Benešu, maršalu Jugoslavije Josipu Brozu-Titu in predsedniku ministrskega sveta Sovjetske zveze generalisimu Josipu Visarionoviču - Stalinu.

Ob koncu je zbor moravskih učiteljev, ki gostuje v naši državi, izvedel koncertni del programa.

DNEVNE VESTI

30. oktobra: Marcel in Kasijan, Kladivj, Vladika.
31. oktobra: Volbenk (Wolf-ganz), Kristof, Lucila, Gorazd.
SPOMINSKI DNEVI
80. X. 1862. — Rojen pesnik in prevajalec prof. Anton Funtek.

Poročil se je 36. t. m. tov. Gabrovšek Jože, poslovodja, s tov. Wohinz Šivo, trgovsko sodelavko, oba iz Ljubljane.
Priči sta bili: komandant NM major Klemenčič Edo in namestnik ob. tov. Wohinz Karl, železniški uradnik v pokopju.

DEZURNE LEKARNE
Danes: Lekarna Trncovej, Mestni trg 4; lekarna Bohinc, Rimska cesta 31.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
D r a m a
Sreda, 30. okt., ob 20: Revija »Mladinska prog«.

Abonente reda E opozarjamo, da odpade danes, v sredo, 30. okt., za njihov abonma predstava Kretfove »Velike puntarije«, ker izvaja ta večer kulturna brigada z Mladinske proge Brčko-Banovič.

DRŽAVNI KINEMATOGRAFI
LJUBLJANA — UNION: Slovenski dokumentarni film »Mladina gradi«, sovjetski film »Kino koncert«, tehnik. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15.

Slušatelji gospodarske fakultete. Vsi odbojniki, prvega in drugega semestra se zbirate danes, v sredo ob 3. v bivšem Sokolskem domu v Šiški zaradi treniranja.

RADIOAPARATE

vseh vrst po maksimalnih cenah — prodaja
RADIOCENTRALA A. TASSOTI, Zagreb, Illica 146, lokal. Tel. 41-26

»PAJK«
vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva vaš klobuk, da izgleda kot nov. Lastna delavnica. — Zalega novih KLOBUKOV IN ČEPIC
Se priporoča
RUDOLF PAJK - Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 38 — Miklošičeva cesta šte. 12 (Nasproti hotela Union)

MAJDICA DEČKO
V njen zadnji domek k sestrici Dorici jo bomo spremili v sredo 30. oktobra ob 4. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Celju. Sv. maša se bo darovala v četrtek ob 1/2 7. v Opatijski cerkvi. Težko se je sprizginiti s kruto usodo. Bila je ljuba Bogu in ljudem, ker jo je Vsemogočni poklical k sebi. V naših srcih bo živela dalje. Na tebe, draga Majdica, naš angelček, ne bomo nikdar pozabili.
Celje, 29. oktobra 1946.
Globoko užaloščeni: STARSI, BRATJE in SESTRA

V nemškem suženjstvu
»Pojdite k vragu s to svojo otročjo logiko! mi je odgovoril srdito in odšel. Nisem pa imel vtisa, da je iz njenega.
Tu se je meni, — žal, le malo časa godilo zelo dobro. Dvanajst ur dnevno sem bil rešen nadzorstva esesovcev, kajti razmerje med esesovci in vojniki je bilo tako napeto, da so esesovci rajne opuščali nadzorstvo v vojaških pisarnah in se izogibali preprom. Pač pa so se razmere v taborišču poslabšale in človek je moral biti zelo previden, da si ni še kaj nakopal na glavo.
Zgradili so nekaj stranskih taborišč in naš taboriščni poveljnik Fürschner je bil imenovan za zastopnika esesovske organizacije v upravnem svetu podjetja Mittelwerke, še našega taborišča pa je postal poklicni zločinec esesobersturmführer Mäser. Njegova taktika je bila, da ustvari med ujetniki čim večje nezaupanje, da preplete taborišče z ovaduh in preoblečenimi policijskimi uradniki, dvigne Nemce visoko nad druge narodnosti in pobija druge brez milosti.
Sklicale je Nemce — ujetnike in jim govoril: »Tu jec — je izjavil — Nemoem sovražno okolje. Vi ste poklicani, da branite Nemčijo proti temu sovražnemu okolju. Nemčija računa z vami, jaz pa vam dajem pravico, da se poslužite vsakega sredstva za uničenje sovražnika. Poskrbel bom, da vam bo lepo, če boste zvesti.
In zares jim je bilo lepo. Na njegov ukaz so uvedli nov način cenzuriranja zavritkov, ki smo jih dobivali z doma. To, kar bom sedaj povedal, se bo zdelo pretirano. Lahko pa se zashijo priče, ali pretiravam ali pa je

KONCERTI

Koncert sopranistke Ivica Cankar-Binterjeve bo v ponedeljek, 11. novembra v Filharmoniji. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. 2470-n

Mali oglasi

SLUŽBO IŠEJO

DIPLOMIRANI PRAVNIK zrelih let, z dolgoletno prakso kot upravni jurist, korespondent, organizator itd., s temeljitim znanjem tujih jezikov, zlasti ruščine, v posesti vseh državljanških pravic, išče primerno zaposlitev. Nastop takoj. Cenjene ponudbe na upravo lista v Mariboru pod Jurista. 24.152-1

SOBARICA z znanjem arhivarskega in nemškega jezika, poštena in zanesljiva, išče mesta. Grem v hotel ali privatno za hišno pomoč. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.144-1

PISARNIŠKA MOC z znanjem poenotnega knjigovodstva srbske korespondence in ostalih pisarniških del, z večletno prakso išče odgovarjajoče mesto. Ponudbe pod »Internirane« na oglaš. oddelku »Sl. por.« 24.093-1

GRAVER z nekaj prakse v tekstilni tovarni išče mesto za november. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.082-1

MLADO DEKLE išče službo gosp. pomočnice pri mali solidni družini. Lahko ostane v svojem stanovanju. Nastop novembra. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.167-1

TRGOVSKA SOTRUDNICA, izveščana v vseh strokah, želi primerno zaposlitev. Najraje v Ljubljani. Cenjene ponudbe v ogl. odd. »Sl. por.« 24.162-1

URADNICA z večletno prakso, popolnoma samostojna za vsa pisarniška dela, z znanjem stenografske in strojepisne, išče zaposlitev. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.202-1

POSTENO DEKLE išče mesta v gostilni, bufetu ali slaščičarni. Ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.158-1

STARŠEJSKA POSTENA KUHARICA išče zaposlitev. Ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.188-1

Vsem znancem, prijateljem ter ostalim javljamo, da bomo našega dragega sina, brata in svaka

Ivana Zupaniča
borca Cankarjeve brigade, ki je dal svoje življenje dne 22. aprila 1943 na Dobravi pri škocjanu za boljšo bodočnost našega naroda, pripeljal njegove zemeljske ostanke na domače pokopališče v Gradec, Bela Krajina, dne 30. oktobra ob 15., kjer se bo vršil pokop.
Novo mesto, Gradac, 28. oktobra 1946.
JANKO, ANGELA, starši; SLAVKA, MILKA, JELKA, sestre; ŠTEMPOHAR in OVNIČEK, svaka

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

DR. PETROLEJSKO PODJETJE IN SINDIKALNA PODRUŽNICA »JUGOPETROL«, LJUBLJANA, javljata, da je nesrečni slučaj izrgal iz vrst njenega delavca, emega najboljših tovarišev
FRANCA KISELJA
delavca - udarnika
Pogreb našega dobrega tovariša-delavca bo v sredo, 30. oktobra izpred pokopališča D. M. v Polju ob 15. Našega Franca bomo ohranili v tovariškem spominu.
Ljubljana, dne 29. oktobra 1946.
Drž. petrolejsko podjetje in sindikalna podružnica »JUGOPETROL«, Ljubljana

KROJE po meri — serije za konfekcije POUK
PRECIZNEGA PRIKROJEVANJA ZA KROJAVICE IN KROJACE
VILJEM JAKLIČ, Ljubljana, Mestni trg 17-II

KORESPONDENKA-STENOGRAFSKA išče primerno službo v Ljubljani. Ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.153-1

URADNIK, vodja oddelka za mesno obdelavo, z večletno prakso, išče primerno zaposlitev. Ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.178-1

ISČEM SLUŽBO gospodinske pomočnice. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.217-1

DELOVODJA delavica za športne potrebe, prejšnji več letni tovarnar, išče zaposlitev. Ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.175-1

SLUŽBO PRODAJALKE v pekarni slaščičarni ali drugem manjšem obratu, išče 23 letno dekle s prakso. Ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.181-1

SLUŽBO DOBE

POMOČNIKA ZA STAVBNO KLJUČAVNIČARSTVO sprejemno takoj. Josip Weib, Copova 10 — Kolodvorska ulica 18. 24.232-2

DVA KROJAŠKA POMOČNIKA za velike kose sprejemni za takojšen nastop. Dolinski, Koroška, Tržič. 24.204-2

VESTNO ZANESLJIVO IN IZURJENO PISARNIŠKO MOC ali dobro trgovsko pomočnico išče za takojšen nastop državno trgovsko podjetje v Ljubljani. Plača po dogovoru. Prosimo z življenjskim, opisom doseženega službovanja in karakteristično vpslati na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.093-1

KUHINJSKA POMOČNICA ali začeta natakariča dobi takoj službo. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.153-2

KROJAŠKEGA POMOČNIKA, zmogljega, sprejemno. Po želji vsa oskrba v hiši. Ivan Gogala, krajčar D. M., Polju, št. 91. 24.172-2

PRIDNO KIMBEČKO DEKLE srednjih let, vajeno vseh gospodinskih del, dobi službo na delu. Plača po dogovoru. Naslov: Poljanec št. 37. 24.198-2

SNAZNA IN POŠTENA kuh. pomočnica, ki je vešč. kuh. dobi zaposlitev. Maribor, Cankarjeva ulica 2. 24.183-2

ZASLUŽEK

IZVEŠBANO MOC za šivanje rokavic na stroje išcem. Ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« pod »Rokavice«. 24.109-4

RUSČINO poučevanje po zmanjšan cen. Prihden na dom. Ponudbe pod »Ruščina« na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.169-4

TROBEVLEJANI šivalni stroj Vam očistim za popravila. Pošljite naslov v gostilno Gračar, Zagorje, pa vas bom obiskal. 24.057-4

Po težki in mučni bolezni je odšel k Bogu
Ivan Uranič
poštni zavičnik v pokopju
K v večnemu počitku ga bomo spremili v sredo 30. t. m. ob 1/2 15. iz hiše žalosti, Rožna dolina, Cesta XV 1-a, na pokopališče na Viču.
Ljubljana, 28. oktobra 1946.
ZALUJOČI

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Za svobodo in boljšo bodočnost Jugoslavije sta padla dne 30. oktobra 1941
DR. SPINDLER METOD
in
SPINDLER BOGDAN
Zara z ostanki Metoda bo pokopana 1. novembra ob 10. dopoldne na pokopališču pri Sv. Juriju ob ščavnici, zara z ostanki Bogdana pa dne 3. novembra ob 10. dopoldne na pobreškem pokopališču v Mariboru.
Slava padlim borcem!
Rodbine: SPINDLER, TAJNIK, KERIN in KERSEVAN

DR. PETROLEJSKO PODJETJE IN SINDIKALNA PODRUŽNICA »JUGOPETROL«, LJUBLJANA, javljata, da je nesrečni slučaj izrgal iz vrst njenega delavca, emega najboljših tovarišev
FRANCA KISELJA
delavca - udarnika
Pogreb našega dobrega tovariša-delavca bo v sredo, 30. oktobra izpred pokopališča D. M. v Polju ob 15. Našega Franca bomo ohranili v tovariškem spominu.
Ljubljana, dne 29. oktobra 1946.
Drž. petrolejsko podjetje in sindikalna podružnica »JUGOPETROL«, Ljubljana

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

ZIMSKO MOŠKO SUKNJO, črno, skoraj kost 12—15 cm, po možnosti s štirimi baknami, kupim. Ponudbe ter popis in ceno poslati na oglaš. odd. »Sl. por.« 24.189-6
KRAVO, ki bo imela decembra teljček ter volička, stara 2 leti, zaradi pomanjkanja krme prodam. Srednja vas 7, pri Gorčah. 24.147-5

AVTO-LIMUZINO »OREL«, stroj in gume odlične, prodam. Naslov v oglaš. odd. »Sl. por.« 24.154-5

TRI LEPA STARA KOBILO, prodam. Jože Udir, Sp. Besnica, št. 10, pošta Kranj. 24.148-5

OTROŠKI ŠPORTNI VOZICEK, zelo dobro ohranjen ugodno prodam. Vrh, pred Škofljo 17. 24.170-5

ZIMSKI CRNI PLAŠČ za srednjo postavo, volneni pulover, 2 kristal servisa, par suhih prodam. Gajeva ulica št. 8, pri Salaj. 24.168-5

OTROŠKE POSTELJE IN STAJICE prodaja največje Krže — pohištvo — Tršičeva 47b. 23.583-5

ZADRUGAM! Prodaj inventar: police, pult, stole za pomerljivo čevljar in aparat za mazačenje čevljev. Ponudbe na podr. »Sl. por.« 24.167-5

DINAMO novo marita, napetost 400 voltov, 116 Amp., 1930 obratov 6 HP, prodam. Ponudbe pod »Dinamo« na podr. »Sl. por.« 24.177-5

PREŠITO ODEJLO podam. Ogled ob 11. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.186-5

ANGORA VOLNO in bolero poceni prodam. Sprejemno tudi volno v predenje. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.195-5

RADIOAPARAT, 4-čvrtni, 3 val, na akumulator, dobro ohranjen prodam. Cena 4500 din, žensko kolo, znamke Puch v dobrem stanju, cena 3500 din, in liščiči kožo temnozlate barve, dobro ohranjeno, cena 800 din, prodam. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.200-5

POHISTVO-SPALNICO, malo rabljeno prodam. Jesenice, Gospodetska 77. 24.179-5

TRI AVTOGUME 6.00x20, dobro ohranjene prodam. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.190-5

DIATONIČNO HARMONIKO prodam. Povzra se od 9 do 14. ure, Sv. Petra cesta 7, oba 17. 24.191-5

OTOMANO in črn plašč, zelo tople plašč prodam. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.185-5

HRASTOVE DESKE, približno 3 m, dolžina 2, 3, 4 m, 5 cm debele, bukovne deske, približno 1 m, 4 m dolge, 5 cm debele. Vse deske so suhe, prodam. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.182-5

LEPO ANGORA ZAJKILJO prodam. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.183-5

KUPIM
KNJIGARNA IN ANTIKVARIJAT Cankarjeva založba, Miklošičeva c. 16 (Klempmeyer & Bamberg) kupujeta in prodajata antikvarne knjige v slovenskem in v tujih jezikih. 24.067-6

KOŠTRUNČKA, pregrinjalo, vrečo za otroški športni vozček ali kaj slinčnega lepega kupim. Tršičeva 48, desno, 24.162-6

TKALSKI STROJ za tkanje trakov jermenov, širine od 8—15 cm, rabljen in dubir stroj s 30 vreteni kupim. Ponudbe Toma Kraljčaka radiona, Beograd, Karađorđeva 44. 24.208-6

RABLJENO JEDILNIČNO trdo, v dobrem stanju kupim. Pisemne ponudbe na oglaš. odd. »Sl. por.« pod »Trdo je dilinico«. 24.197-6

ZLATO ZAPETNIČNO ali verižico s križcem kupim takoj. Naslov v ogl. odd. »Sl. por.« 24.187-6

ZAHVALA
Vsem, ki ste ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega
MILANA
kapetana in cand. techn.
sočustvovali z nami, ga obsuli s cvetjem in spremili na njegovi zadnji poti, se najprisrčneje zahvaljujemo.
Posebna zahvala zastopnikom JA in letalstva ter tovarišem, ki so ponesli našega miljenca k grobu.
Ljubljana, 27. oktobra 1946.
Rodbine: HUDNIK - SUHER

Za svobodo in boljšo bodočnost Jugoslavije sta padla dne 30. oktobra 1941
DR. SPINDLER METOD
in
SPINDLER BOGDAN
Zara z ostanki Metoda bo pokopana 1. novembra ob 10. dopoldne na pokopališču pri Sv. Juriju ob ščavnici, zara z ostanki Bogdana pa dne 3. novembra ob 10. dopoldne na pobreškem pokopališču v Mariboru.
Slava padlim borcem!
Rodbine: SPINDLER, TAJNIK, KERIN in KERSEVAN

Za svobodo in boljšo bodočnost Jugoslavije sta padla dne 30. oktobra 1941
DR. SPINDLER METOD
in
SPINDLER BOGDAN
Zara z ostanki Metoda bo pokopana 1. novembra ob 10. dopoldne na pokopališču pri Sv. Juriju ob ščavnici, zara z ostanki Bogdana pa dne 3. novembra ob 10. dopoldne na pobreškem pokopališču v Mariboru.
Slava padlim borcem!
Rodbine: SPINDLER, TAJNIK, KERIN in KERSEVAN

Za svobodo in boljšo bodočnost Jugoslavije sta padla dne 30. oktobra 1941
DR. SPINDLER METOD
in
SPINDLER BOGDAN
Zara z ostanki Metoda bo pokopana 1. novembra ob 10. dopoldne na pokopališču pri Sv. Juriju ob ščavnici, zara z ostanki Bogdana pa dne 3. novembra ob 10. dopoldne na pobreškem pokopališču v Mariboru.
Slava padlim borcem!
Rodbine: SPINDLER, TAJNIK, KERIN in KERSEVAN

Za svobodo in boljšo bodočnost Jugoslavije sta padla dne 30. oktobra 1941
DR. SPINDLER METOD
in
SPINDLER BOGDAN
Zara z ostanki Metoda bo pokopana 1. novembra ob 10. dopoldne na pokopališču pri Sv. Juriju ob ščavnici, zara z ostanki Bogdana pa dne 3. novembra ob 10. dopoldne na pobreškem pokopališču v Mariboru.
Slava padlim borcem!
Rodbine: SPINDLER, TAJNIK, KERIN in KERSEVAN

DR. JIRI BENES:
V nemškem suženjstvu
»Pojdite k vragu s to svojo otročjo logiko! mi je odgovoril srdito in odšel. Nisem pa imel vtisa, da je iz njenega.
Tu se je meni, — žal, le malo časa godilo zelo dobro. Dvanajst ur dnevno sem bil rešen nadzorstva esesovcev, kajti razmerje med esesovci in vojniki je bilo tako napeto, da so esesovci rajne opuščali nadzorstvo v vojaških pisarnah in se izogibali preprom. Pač pa so se razmere v taborišču poslabšale in človek je moral biti zelo previden, da si ni še kaj nakopal na glavo.
Zgradili so nekaj stranskih taborišč in naš taboriščni poveljnik Fürschner je bil imenovan za zastopnika esesovske organizacije v upravnem svetu podjetja Mittelwerke, še našega taborišča pa je postal poklicni zločinec esesobersturmführer Mäser. Njegova taktika je bila, da ustvari med ujetniki čim večje nezaupanje, da preplete taborišče z ovaduh in preoblečenimi policijskimi uradniki, dvigne Nemce visoko nad druge narodnosti in pobija druge brez milosti.
Sklicale je Nemce — ujetnike in jim govoril: »Tu jec — je izjavil — Nemoem sovražno okolje. Vi ste poklicani, da branite Nemčijo proti temu sovražnemu okolju. Nemčija računa z vami, jaz pa vam dajem pravico, da se poslužite vsakega sredstva za uničenje sovražnika. Poskrbel bom, da vam bo lepo, če boste zvesti.
In zares jim je bilo lepo. Na njegov ukaz so uvedli nov način cenzuriranja zavritkov, ki smo jih dobivali z doma. To, kar bom sedaj povedal, se bo zdelo pretirano. Lahko pa se zashijo priče, ali pretiravam ali pa je

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in tašča
STOJANOVIC STAKA
Pogreb bo v četrtek dne 31. oktobra 1946 ob 15. z 2al, kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu. — Parastos bo v nedeljo 3. novembra ob 11. dopoldne v pravoslavni cerkvi.
Ljubljana, Beograd, Banja Luka, dne 29. oktobra 1946.
Zalujoči: BOSKO, RADO, DESA, MIRA, otroci; ZANFO KNEZEVIĆ, brat; BORIVOJE NEDIĆ, zet; LJUBOMIR, vnuk in ostalo sorodstvo